

GLOSA

Sindikat kulture in narave Slovenije

Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana

glosa@sindikat-zsss.si

<http://www.sindikat-glosa.si/sl/>

Območna organizacija Gorenjske

Poštna ulica 4, 4000 Kranj

www.zsss.si

Odprto pismo in poziv oblastnikom

»Pustite ljudstvu živeti in takoj sprostite kvazisproščene ukrepe!«

Koronavirusna bolezen 19 je elementarna nesreča in državi in njenim službam priznavamo zasluge v vojni zoper to nesrečo. To se kaže v znatnem znižanju števila okuženih / obolelih, regije se uspešno levijo iz oranžne v rumeno, kmalu se bodo prebarvale v zeleno. Čas je, da **zaživimo brez nepotrebnih omejitev**.

Hkrati pa zaskrbljeno spremljamo odločitve oblasti, ki posegajo v marsikatero temeljno svoboščino in pravico. In to tudi na področju kulture in umetnosti, **čudovitem področju, ki je duševna hrana** tako za izvajalce kot obiskovalce, ki je *conditio sine qua non* zdravja!

Nikakor ne moremo razumeti, kako je mogoče, da je prav na področju kulturnih dejavnosti naša vlada toliko časa postavljala pogoje, ki so onemogočali uresničevanje temeljnih svoboščin in pravic, celo tako skrajne, kot je sedanji **'PCT pogoj' in omejitev števila udeležencev**. Nesmiselno in neutemeljeno je takšno omejevanje, pogoji so nevzdržni tudi s finančnega in ekonomskega vidika, tako za same izvajalce kot druge udeležence. Kakor je razumeti dosedanja vladna pojasnila in dejanja, bodo pogoji ostali tudi v zeleni fazi.

Z zdravimi očmi in s čistim duhom tega ni moč razumeti. Še več, postavi se vprašanje ustavne dopustnosti tovrstnih pogojev, posegov in razlikovanj. Prav je, da varujemo zdravje posameznika in javno zdravje, to je ena ključnih nalog države, saj gre za najpomembnejšo osebno pravico. A v primeru posega v druge temeljne svoboščine in pravice sta nujna resen premislek in skrbna utemeljitev, **za koliko časa, kako in s katerimi sredstvi / ukrepi postopati, da ne povzročimo večje škode od koristi**.

Pozabili smo, kaj ustava nalaga, in spregledali, da se pod krinko varovanja zdravja eno temeljno svoboščino in pravico zlorablja v škodo drugih. S kakšnim ciljem?! Smo se odločili za drugačna načela in vrednote?! Velika večina državljanov je omejena pri uresničevanju svoje temeljne svoboščine in pravice do uživanja v umetnosti in kulturi, omenjeno pogojevanje pa **kaznuje tudi tiste, ki so zdravi, ki so se držali vseh ukrepov**, ki so imeli srečo, da niso zboleli ali pa so celo preboleli koronavirusno bolezen 19, vendar tega ne morejo dokazati. Ne pozabimo niti na tiste, ki ne želijo testiranja ali cepljenja, da verjetnosti za okužbo na odprtem, ki naj bi bila pod 1 % oziroma celo okoli 0,1 %, niti ne omenjamo! Vladni trendi nakazujejo obstoj teh pogojev tudi v prihodnje, ne glede na dejansko število okužb, pod pretvezo preventivnega delovanja države (t. i. zeleni potni listi, potrdila) ...

Ti pogoji so *de facto* grobo posegli v pravice delavca in človeka (pravica do dela, do svobodnega ravnanja, do enakosti pred zakonom, prepoved diskriminacije ...), so **nedopustni in neustavni**. Smo pozabili na vse druge ukrepe in možnosti (npr. zračenje naravno in mehansko zaprtih prostorov, higiena rok, razdalja), ki ne bi izvotlili teh pravic? Smo pozabili, da je ob telesnem zdravju duševno zdravje enako – ali še bolj! – pomembno?

In za piko na i: vse to naša vlada počne s **podzakonskimi** predpisi, z odloki, vsak teden novimi, vsak teden manj razumljivimi. Kdo ji je dal to pravico?! **Zakonodajno telo nima več vloge**, ki mu jo narekuje in predpisuje ustava? Smo mar v izrednem ali vojnem stanju in se parlament ne more sestati – le tedaj namreč lahko vlada po 108. členu ustave izdaja uredbe z zakonsko močjo in izjemoma lahko omejuje posamezne pravice in temeljne svoboščine?! V vsakem primeru pa mora predsednik republike uredbe predložiti v potrditev državnemu zboru takoj, ko se sestane.

Kam plujemo s takšnim razmišljanjem? Očitno v **ново normalnost, kjer ni nič več normalno in kjer je neustavno postalo ustavno**.

Zadrgnjen, neživljenjski in neambiciozni pristop pri odpiranju uprizoritvenih hramov (gledališče, filharmonija, opera, balet), kulturnih domov in drugih odrov širši javnosti nam je sicer skrajno tuj. Siti smo cincanja! Pozivamo k takojšnji sprostitvi koncertov in drugih prireditev, znotraj in na prostem, **brez pogojevanj in privilegiranih testirancev, prebolevalnikov, cepljenecv**. Vsi imamo **pravico do duševne in duhovne zadovoljitve**, kot jo imajo potrošniki v trgovskih centrih in verniki v cerkvah! **Ne norčujte se več in ne sprenevedajte se!** Omogočite že vendar **normalno poslovanje in izvajanje namena, nalog in dejavnosti** javnih zavodov, samozaposlenih in vseh drugih ustvarjalcev na področju kulture!

Kranj – Ljubljana,
14. V. 2021.

Mirela Žnidarec, univ. dipl. prav. spec.
Sekretarka v OO ZSSS Gorenjske

Mitja Šuštar, univ. dipl. prav. spec.
Predsednik Sindikata Glosa

